

**VAPAA-
EHTOIS-
TOIMIJAT
MUKAAN
YHDISTYKSEN
TOIMINTAAN!**

- tarjotaan yhdistyksen jäsenille mahdollisuus tulla mukaan -**

SISÄLTÖ

1. Vapaaehtoistoimijat mukaan toimintaan	3
1.1 Asiaa vapaaehtoisuudesta	3
1.2 Toimintaa yhteisön hyväksi	3
2. Eettistä ja vastuullista, 10 tärkeää asiaa vapaaehtoisuudessa	3
3. Motivaatio	4
4. Salassapitomääräykset	4
5. Vapaaehtoisten vakuutukset	4
6. Työttömän mahdollisuus osallistua vapaaehtoistoimintaan	5
7. Vapaaehtoisten rekrytointi	5
8. Miksi yhdistyksen kannattaa ottaa jäsenistö mukaan toimintaan?	6
9. Tiimiyttäminen toiminnassa kannattaa	7
9.1 Vatsan kautta hyvä mieli	7
9.2 Tärkeät lapsemme	7
9.3 Rentoutusta aikuisille	7
9.4 Mukavaa kaikille yhdessä	7
9.5 Tuo tärkeä tiedotus	8
9.6 Vertais,- ja tukitoiminta	8
9.7 Kierrättäen hyvä mieli	8
10. Vapaaehtoiseksi ilmoittautuminen	8
11. Vastaanotto ja perehdytys	9
12. Vapaaehtoisten rekisteri	9
13. Jatkuvuuden turvaaminen	10
14. Ohjaus ja huolenpito	10
15. Kannustus	10
16. Kiitos	11
Vapaaehtoiseksi ilmoittautuminen, mallilomake	12

1. VAPAAEHTOISTOIMIJAT MUKAAN YHDISTYKSEN TOIMINTAAN!

- tarjotaan yhdistyksen jäsenille mahdollisuus tulla mukaan -

1.1 Asiaa vapaaehtoisuudesta

Vapaaehtoistoiminta on omasta halusta lähtevää, tasa-arvoista toisen ihmisen auttamista ja tukemista elämän eri tilanteissa. Vapaaehtoisuuden perustana on toimiminen palkatta hyvän asian puolesta ihmiseltä ihmiselle. Tausta-ajatuksena on vapaaehtoistoiminnan hyödyllisyys yhteisölle, ei materiaalisen tai taloudellisen hyödyn tavoittelu.

1.2 Toimintaa yhteisön hyväksi

Vapaaehtoistoiminta on tärkeää kansalaistoimintaa, joka vahvistaa yhteistä hyvinvointia ja rikastuttaa yhteisön elämää. Vapaaehtoisena voi olla vaikka vain kerran elämässään tai säännöllisesti, jopa useita kertoja viikossa. Tekijöilleen vapaaehtoistoiminta tarjoaa elämänsisältöä ja mahdollisuuksia osallistua ja kehittää itseään. Mitä enemmän erilaisiin elämäntilanteisiin sopivia vapaaehtoistoiminnan tehtäviä on tarjolla, sitä useammalla ihmisellä on mahdollisuus tulla mukaan.

2. Eettistä ja vastuullista, 10 tärkeää asiaa vapaaehtoisuudessa

- 1) Vapaaehtoinen ei saa korostaa omaa arvomaailmaansa vapaaehtoistoiminnan varjolla.
- 2) Vapaaehtoistyötä tehdään yleensä tavallisen ihmisen taidoin, eikä siihen tarvita ammattikoulutusta.
- 3) Periaatteessa toiminnan motiiviksi riittää halu olla mukana, vaikka joihinkin tiettyihin tehtäviin vaaditaan erityisosaamista.
- 4) Toisten kokemukset, toimintaan perehdyttävä koulutus ja toiminnan aikana saatava ohjaus kehittävät vapaaehtoisen valmiuksia.
- 5) Jotta vapaaehtoistoiminta olisi laadukasta ja toiminta vastaisi tarpeisiin suunnitellusti, on tärkeää luoda selkeät pelisäännöt.
- 6) Vapaaehtoistoiminnalle on luonteenomaista, että siitä ei makseta palkkaa, mutta matka- tai puhelinkuluja voidaan korvata ns. kulukorvauksena.
- 7) Ihmiset ovat toiminnassa mukana omasta halustaan vapaaehtoisesti, he ovat sitoutuneet tekemään sen, minkä ovat luvanneet.
- 8) Toiminnan luotettavuus konkretisoituu vapaaehtoisten tekojen kautta.
- 9) Vapaaehtoistoiminta on vuorovaikutusta, jossa on keskeistä ihmisten välinen kunnioitus ja tasa-arvo.
- 10) Vapaaehtoinen ei ole parempi ihminen tai hyväntekijä, vaan ihminen joka kokee voivansa olla hyödyksi jossain asiassa jonka osaa, sellaiselle yhdistykselle, jonka jäsen hän myös itse on.

3. Motivaatio

Vapaaehtoisten motivointiin, koulutukseen ja jaksamiseen täytyy kiinnittää huomiota siinä missä työntekijöidenkin. Ihmiset tulevat vapaaehtoisiksi eri syistä. Useimmiten he kuitenkin odottavat mielekästä, hyvin organisoitua tekemistä. Kun heidän odotuksensa saavat vastakaikua, he sitoutuvat toimintaan. Tekemisen kaipuun perusteella vapaaehtoistoimintaan hakeutuneiden ihmisten odotukset ovat usein varsin matalalla. He eivät koe esimerkiksi erityistä tarvetta lisäkoulutukseen. Pelkkä halu kuulua ryhmään voi myös saada ihmisen hakeutumaan vapaaehtoistoimintaan.

Jotkut hakeutuvat vapaaehtoistoimintaan humanitaarisista syistä ja auttamisen halusta. Tehtävä voi olla mikä tahansa, kunhan ne ovat sopusoinnussa toimijan omien arvojen ja osaamisen kanssa. Vapaaehtoistoiminta antaa mahdollisuuden toteuttaa hyvää toimintaa arjessa. Joskus motiivina voi olla myös halu korvata itselle saatu apu.

4. Salassapitomääräykset

Vapaaehtoisille tulee kertoa vaitiolovelvollisuuden vaikutuksesta heidän toimintaansa yhdistyksessä. Vapaaehtoistoiminnan aikana tietoon saatuja asioita ei saa kertoa ulkopuolisille ilman asianomaisten suostumusta. Salassapito on laissa määritelty ehdoton velvoite (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, Suomen säädöskokoelma 812/2000,15. §). Saman lain 29. pykälän mukaan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta voidaan tuomita sakkoon tai jopa vankeuteen. Vaikka pykälissä puhutaan ensisijaisesti valtion ja kunnan palveluksessa olevista tai niiden toimintayksiköissä työskentelevistä, viitataan siinä myös muihin sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan toimeksiannosta tai sen lukuun toimivista. Tällaisiksi katsotaan myös vapaaehtoiset.

5. Vapaaehtoisten vakuutukset

Vapaaehtoistoiminnan vakuutukset ovat osa toiminnan organisointia ja kuuluvat siitä vastuussa olevalle yhteisölle. Valta ja vastuu toiminnasta ovat sillä organisaatiolla tai laitoksella, jossa vapaaehtoinen toimii. **Vapaaehtoisen vastuu on tavallisen ihmisen vastuuta lähimmäisestään.**

Vakuutusten tulisi kattaa sekä vapaaehtoistyöntekijälle itselleen tapahtuvat vahingot että hänen toimintansa mahdollisesti aiheuttamat vahingot. Vapaaehtoistyöntekijä ei ole työsuhteessa yhdistykseen. Tämän vuoksi olisi turvallisinta, että vapaaehtoistyöntekijällä olisi oma vapaa-ajan tapaturmavakuutus. Näin vapaaehtoistyöntekijä varmistaa korvausten saannin, mikäli hän esimerkiksi satuttaa itsensä kaatuessaan matkalla työkohteeseen.

Vastuualueet on syytä selvittää etukäteen siten, että kaikilla osapuolilla on tiedossa, mikä heidän vastuunsa kulloisessakin tehtävässä on. Vastuu määritellään tehtävän mukaan. Vastuu korostuu tilanteissa, joissa ollaan tekemisissä lapsen kanssa. Vastuun rajat arvioidaan aina tilanteen mukaisesti,

ja tämä edellyttää vapaaehtoistoiminnalta suurta joustavuutta. Pääsääntönä on kuitenkin se, että jos työnsä tekee harkiten ja huolellisesti ei joudu vastuuseen, vaikka vahinko tapahtuisi.

Vapaaehtoistoiminnan vakuutukset ovat tavallisesti niin kutsuttuja toissijaisia vakuutuksia, eli vapaaehtoisen henkilökohtaiset vakuutukset, mikäli hänellä on sellaisia, korvaavat vahingon ensisijaisesti. Yhdistystenvakuutusten korvaussummat ovat usein pienempiä kuin henkilökohtaisten vakuutusten. Siksi vapaaehtoisen kannattaa miettiä, millaisen vakuutusturvan hän haluaa.

6. Työttömän mahdollisuus osallistua vapaaehtoistoimintaan

Työttömyysturvalakia ja työmarkkinatuesta annettua lakia on muutettu siten, että palkaton talkootyö tai yleishyödyllinen vapaaehtoistyö eivät estä työttömyyspäivärahan saamista.

Vapaaehtoistoiminnasta yrityksissä ja työttömyysturvasta sanotaan Työttömyysturvalain 2 luvussa 2. pykälässä, että:

Työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti siltä ajalta, jona hän

1. palkatta osallistuu tavanomaiseen yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön;
2. palkatta osallistuu tavanomaiseen talkootyöhön; tai
3. osallistuu kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) tarkoitettuun kuntouttavaan työtoimintaan.

7. Vapaaehtoisten Rekrytointi

Vapaaehtoisia pitäisi hankkia vain silloin, kun tekemistä on jo valmiiksi tarjolla. Näin ei hukata ihmisten kiinnostusta, sillä uusi ihminen odottaa innolla pääsevänsä kiinni mielenkiintoiseen tehtävään. Jos näin ei käy, turhautuminen saattaa sammuttaa hänen kiinnostuksensa.

Siispä, jos yhdistys lähtee toiminnassaan tiimiytämisen tielle, ei tule haukata liian suurta palaa kerralla, vaan tehdä esim. vapaaehtoistoiminnan toimintasuunnitelma, jonka mukaan tätä toimintaa lähdetään toteuttamaan. Aikaa eri tiimitoimintojen toteuttamiseen kannattaa varata reilusti. Ja jokaiseen tiimiin tulee sitouttaa mukaan useampia ihmisiä, jotta tiimin toiminta ei kärsi liikaa jos ja kun joku tiimistä jää pois. Toimivaan tiimiin on sitten helppo löytää uusia toimijoita poistuneiden tilalle, kun tiimissä edelleen toimivat voivat perehdyttää uuden tiimin jäsenen.

Niinpä vapaaehtoisten rekrytointi kannattaa aloittaa tarvekartoituksella. Tärkein kysymys on: "Mitä tehtäviä yhdistyksemme voi tarjota vapaaehtoiselle toimijalle?"

Jäsenistön ottaminen mukaan yhdistyksen toimintaan voi piristää jo olemassa olevaa toimintaa ja aktivoita passiivisiakin jäseniä. Vaihtelu virkistää myös pitkään samoja tehtäviä hoitaneita vapaaehtoisia. Tällä toiminnalla syntyneet

uudenlaiset vapaaehtoistehtävät voivat kiinnostaa myös ihmisiä, jotka eivät ole aikaisemmin olleet mukana vapaaehtoistoiminnassa.

8. Miksi yhdistyksen kannattaa ottaa jäsenistö mukaan toimintaan?

Paikallisyhdistysten usein liian iso / jäsenistöstä kaukaisena pysyvä yhdistyksen hallitus voi joissakin tapauksissa toimia yhdistyksen hyvää toimintatavoitetta vastaan. Jäsenet eivät pääse sisään yhdistyksen toimintaan, koska he eivät valitettavan usein edes tiedä, mitä toimintaa he itse voisivat olla tuottamassa yhteisen yhdistystoiminnan hyväksi.

Onhan yhdistystoiminta parhaimmillaan kuitenkin yhdessä tekemistä ja vaikuttamista – vapaaehtoistyötä, joka antaa molemminpuolista iloa osallistujille.

Paikallisyhdistysten kannattaakin ”tuulettaa” toimintatapaansa, ja avata ovet jäsenistölle, tulkaa meidän kanssamme tekemään tätä! Tehdään yhdessä!

Selkeä työnjako lisää toimijoiden jaksamista ja helpottaa myös uusien ihmisten innostamista toimintaan. Rivijäsenten on helpompi lähteä mukaan, kun tietää mihin sitoutuu ja kuinka pitkäksi aikaa.

Parasta olisikin jos jokainen voisi toimia oman kiinnostuksensa ja taitojensa mukaisella tavalla valitsemalla tehtäviä, jotka ovat sopivan kokoisia, haastavia tai sitovia.

Tämän takia yhdistyksen kannattaa miettiä, mitä tehtäviä ja millaisia toimintoja yhdistyksen jäsenet voisivat olla itse toteuttamassa.

Erialaisten toimikuntien ja tiimien jäsenten ei tarvitse olla mukana hallituksen perustyöskentelyssä, he toteuttavat sitä toimintaa, johon ovat halunneet lähteä mukaan.

Tiimit voivat kokoontua itsenäisesti, tehden perustehtävänsä, mutta tietenkin, muistiot tms. tulee saattaa hallituksen tietoon ja kaikki rahaa tarvitsevat hankkeet tulee hyväksyttävä ensin yhdistyksen hallituksella. Näistä voidaan toki tiimikohtaisesti tehdä myös ennakkopäätös, esim. Emännät – tiimin kulut, jotka syntyvät tarvikkeiden hankinnasta, korvataan kuitteja vastaan. Yhdistysten kannattaa siis ihan reippaasti lähteä etsimään jäsentensä joukosta vapaaehtoisia toimijoita.

9. TIIMIYTTÄMINEN TOIMINNASSA KANNATTA

9.1 VATSAN KAUTTA HYVÄ MIELI...

Tuoksuuko kotonasi tuore pulla, kohoako kakku kauniisti uunissa vai taidatko kenties voileipäkakun salat? Tarvitsemme yhdistyksemme tilaisuuksiin kahvinkeittäjän, tarjoiluvastaavan? Olisiko se juuri Sinun juttusi? Jos, niin ilmoittaudu mukaan **KAFFE JA SOPPA – tiimiimme**. Tiimi voi myös välillä, sovituksen mukaisesti, järjestää esim. Tule yhteiskeitolle – tapahtumia, joissa jäsenet voivat käydä ruokailemassa yhdessä, esim. pientä korvausta vastaan. (jolla tarvikkeet saadaan hankituksi) Sillä kaikkihan me tiedämme, että välillä on mukavaa, kun saa mennä valmiiseen pöytään!

9.2 TÄRKEÄT LAPSEMME!

Kokoonnumme usein yhdessä ja lapsemme kaipaavat hoitoa aikuisten keskustelujen ajan. Laulattaako sinua, pidätkö puuhailusta lasten kanssa. Yhdistyksemme etsii vapaaehtoisia lastenhoitajia tilaisuuksiinsa ja leireille yms. Mikäli lapset ovat sinun juttusi, tule meidän joukkoomme lastenhoitajaksi. Ilmoittaudu mukaan **LASTENHOITO - tiimiin**.

Onko sinusta mukava järjestää tapahtumia lapsille. Ideoita sinulla riittää ja virtaakin sen verran, että haluat muutaman kerran vuodessa organisoida jonkun todella kivan tapahtuman jäsenistömme lapsille, kuulostaako tämä sinun jutultasi? Jos, niin ilmoittaudu mukaan **LAPSELLISET – tiimiimme**.

Oletko kekseliäs ja pidät askartelusta? Onko mukavien askartelujen yms. suunnittelu sinulle se jokin, jota haluaisit tehdä. Haluaisitko vetää yhdistyksessämme kerhotoimintaa lapsille? Tule siis mukaan **KERHO - tiimiimme**.

Kolme edellistä tiimiä voidaan myös yhdistää yhdeksi! Vai miltäs kuulostaisi "MUKSU- tiimi" – "KAKARAT KASAAN – tiimi"

9.3 RENTOUTUSTA AIKUISILLE

Onko sinusta mukavaa järjestää silloin tällöin mukava ilta aikuisille. Lepoviikonloppu tai kenties aikuisten patikointiretki. Sytytkö idealle? Ilmoittaudu mukaan **VIIHDYTTÄJÄ- tiimiimme**.

9. 4 MUKAVAA KAIKILLE YHDESSÄ

Oletko järjestänyt paljon yhteisiä matkoja ja tykkäät puuhata sellaisen parissa? Matkoja, leirejä, isojakin tapahtumia? Tule mukaan **"MATKUSTETAAN YHDESSÄ – tiimiimme"** Suunnitellaan yhdessä kaikkea kivaa!

9.5 TUO TÄRKEÄ TIEDOTUS

Oletko "kotisivuammattilainen" ja tykkäät puuhata kotisivujen parissa. Tule meille **"NETTIPÄIVITTÄJÄ" – tiimiin**. Tämä ryhmä huolehtii kotisivuistamme ja kehittää niitä sekä muuta tiedottamista netin kautta. Tämä on meille erittäin tärkeä toiminnan osa-alue!

Onko tiedotus alaasi, onko sinusta mukavaa tehdä mainoksia, esitteitä ja pienmuotoista yhdistyksen jäsenlehteä? Jos tuntuu tutulta, tule **"TIEDOTTAJA-TIIMIimme"** – tämä tiimi tuottaa yhdistyksellemme materiaalia ja toimittaa jäsenlehteämme, mikäli tunnet paloa tämäntyypiseen toimintaan, olet meille oikea aarre vapaaehtoisena toimijana.

9.6 VERTAIS,- JA TUKITOIMINTA ON MONELLE PELASTUS

Kiinnostaisiko sinua toimia vertaistukea tarjoavan olohuoneemme ohjaajana? Siihen tarjoamme sinulle myös koulutusta ja opastusta. Jos innostaa, tule mukaan **VERTAISOHJAAJAT – tiimiimme**.

Kiinnostaisiko sinua toimia vertaistukea tarjoavana tukihenkilönä? Siihen tarjoamme sinulle myös koulutusta ja opastusta. Jos innostaa, tule mukaan **TUKIHENKILÖT – tiimiimme**.

9.7 KIERRÄTTÄEN HYVÄ MIELI JA MUUTAMA EUROKIN TOIMINTAAN

Kierrätatkö? Haluaisitko toimia yhdistyksemme **"RÄTTILIISANA"** – voisit järjestää muutaman kerran vuodessa kirpputorityyppisen tapahtuman. Ja tietenkin olla valmiina ottamaan vastaan kierrätettävää vaatetta ja muuta tavaraa, jotta sitten olisi mitä laittaa esille.

Miettikää yhdessä, mitkä toiminnot teidän yhdistyksessänne ovat tärkeitä. Mihin toimintaan haluatte saada jäsenenne mukaan!

10. Vapaaehtoiseksi ilmoittautuminen

Ilmoittautumislomake on hyvä tapa markkinoida vapaaehtoistoimintaa, mutta pitää huolehtia siitä, että lomakkeen palauttaneille myös tarjotaan toimintaa. (Liite 1)

Uusia vapaaehtoisia voi löytää myös kohdennetulla haulla. Jokaisella mukana olevalla on jo valmiita verkostoja, kuten ystävät, tuttavat, sukulaiset, työkaverit ja yhteistyökumppanit. Henkilökohtainen kontakti on huomattu tehokkaaksi keinoksi saada ihmiset kiinnostumaan vapaaehtoistoiminnasta. Usein toiminnasta kertominen ja mukaan pyytäminen riittää.

Joskus vapaaehtoistoiminnassa tarvitaan tietynlaista erityisosaamista. Silloin kannattaa hakea tarkasti määriteltyyn tehtävään kykeneviä henkilöitä. Kun

etsitään tämänkaltaisiin tehtäviin ihmisiä, markkinointi kannattaa suunnata tietyn tyyppisiin paikkoihin ja ihmisille.

Myös sosiaalialan ja muidenkin oppilaitosten opiskelijat voivat olla kiinnostuneita tekemään vapaaehtoistyötä opintojensa ohessa ja kenties myös osana opintojaan. Samalla he saavat arvokasta kokemusta tulevaa ammattiaan varten.

Liiton aluepäälliköt toteuttavat koulutusta erityistä osaamista tarvitseville vapaaehtoisten ryhmälle, kuten tukihenkilöt ja vertaisryhmien ohjaajat.

Vapaaehtoisten hankkiminen vaatii alussa hieman ponnisteluja. Kun homma lähtee toimimaan, aika pian saadaan huomata että tekevä joukko on kasvanut todella pian suureksi joukoksi ihmisiä ihmisten asian ympärillä.

Olennaista vapaaehtoisten hankkimisessa on, että potentiaalisen vapaaehtoisen pitää tuntea, että juuri hänet halutaan, juuri hänen panoksensa on tärkeä.

11. Vastaanotto ja perehdytys

Mitä sitten, kun ihmiset ovat ilmaisseet kiinnostuksensa? Lupaukset täytyy pitää! Erityisesti kannattaa pitää huolta siitä, että viive kiinnostuksen ilmaisemisesta yhteydenottoon on mahdollisimman lyhyt.

Ilmoittautumislomakkeeseen pitää vastata vaikkapa soitolla tai henkilökohtaisella kirjeellä, mieluiten molemmilla.

Vapaaehtoistoiminnan esteet on hyödyllistä kartoittaa ja etsiä ratkaisuja niiden poistamiseksi. Joidenkin vapaaehtoisten mielestä on mukavampi tulla aluksi yhdessä muiden kanssa kuin yksin.

Perehdytyskoulutuksen ajankohdat kannattaa päättää vuosisuunnittelun yhteydessä. Silloin on mahdollista heti ilmoittaa kiinnostuneille ihmisille, milloin seuraava koulutus järjestetään. Perehdytyksiä kannattaa järjestää 2-4 vuodessa. Tällöin vapaaehtoiselle on esittää vaihtoehtoja, joiden perusteella hän voi suunnitella myös omaa aikatauluaan. Monissa kaupungeissa järjestetään vapaaehtoistoiminnan peruskursseja, joille voivat osallistua hyvin monet ihmiset hyvin monenlaisista organisaatioista. Kaikkea ei siis tarvitse järjestää itse, vaan kannattaa hyödyntää jo valmiina olevat kanavat. Tietenkin tulee muistaa, että yleinen vapaaehtoistoiminnan kurssi ei anna tietoa juuri teidän yhdistyksenne näkökulmasta, tämä tieto tulee järjestää vapaaehtoiselle joka tapauksessa, tässä apuna yhdistykset voivat käyttää aluepäälliköiden koulutuksia.

12. Vapaaehtoisten rekisteri

Kun vapaaehtoinen on ilmoittanut halukkuutensa vapaaehtoistoimintaan, hänen kanssaan kannattaa täyttää yhteystietolomake, jossa kartoitetaan myös hänen resurssejaan. Näistä lomakkeista voi muodostaa vapaaehtoisrekisterin, jonka avulla on helppo pitää yhteyttä vapaaehtoiisiin ja suunnitella ja jakaa tehtäviä. Tähän toimintaan voidaan valita joko yksi vapaaehtoinen tai yksi

hallituksen jäsenistä ottaa tämän osa-alueen hoitamisen itselleen tehtäväksi. Rekisterin haltijalla tulee olla tietosuojalain edellyttämä rekisteriseloste, joka tulee esittää kysyttäessä.

13. Jatkuvuuden turvaaminen

Mitä tarkemmat toiveet henkilöllä on vapaaehtoistoiminnasta, sitä selkeämmin toiveiden täyttyminen tai raukeaminen vaikuttaa mukana pysymiseen tai luopumiseen. Siksi on tärkeää kartoittaa mahdollisten vapaaehtoisten toiveita ja kertoa selkeästi tarjolla olevista tehtävistä.

Erilaisin motiivein mukaan tulleet ihmiset etsivät vapaaehtoistoiminnalta erilaisia asioita. Siksi toiminnan suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon ihmisten toiveet ja odotukset, jotta kaikki vapaaehtoiset voisivat löytää vapaaehtoistoiminnasta etsimänsä. Tehtävänä on siis organisoida kokemuksia antavaa yhdessä tekemistä.

14. Ohjaus ja huolenpito

Vapaaehtoistoiminnan onnistumisen edellytyksenä on ennen kaikkea vallitseva positiivinen asenne, joka tukee sitä, että vapaaehtoisia ja heidän tehtäviään arvostetaan ja heidän vapaaehtoispanoksensa huomioidaan.

Arvostus koostuu pienistä mutta merkittävistä asioista: Aito välittäminen huomataan. Myös huolenpito vapaaehtoisista on merkittävä toiminnan jatkuvuutta edistävä tekijä.

Kun erilaisia vapaaehtoistoiminnan tiimejä on muodostunut, nämä voivat pitää omia tiimikokouksia, joissa he voivat vaihtaa ajatuksia ja saada toinen toisiltaan tukea toimintaansa.

Iso haaste vapaaehtoistoiminnassa on löytää ihmisille sopivan kokoisia tehtäviä, joista heillä on edellytykset suoriutua ja joista he voivat saada onnistumisen kokemuksia.

Liiton aluepäälliköt järjestävät yhdistysten vapaaehtoistoimijoille koulutuksen lisäksi työnohjauksellisia purkuiltoja, joihin voivat osallistua ko. tiimin toimijat sekä yhdistyksen hallitukseen kuuluvia ihmisiä. Yhteenkuuluvuuden tunnetta voidaan siis kehittää hyvin yksinkertaisilla arkisilla ystävällisyyden eleillä, mutta myös luomalla yhdessä toimimisen mahdollisuuksia, sekä järjestämällä yhteistoimintaa. Yhteiset tapahtumat ja tapaamiset toimivat niin hengenkohottajina, motivointitekijöinä kuin palkitsemisena.

15. Kannustus

Henkilökohtainen kasvu ja itsensä kehittäminen ovat tärkeitä kannustimia monelle vapaaehtoiselle. Heille kannattaa kertoa mahdollisuuksista kehittyä tehtävissään ja päästä eteenpäin vapaaehtoisurallaan, jotta he itsekin voivat suunnitella tulevia vapaaehtoistehtäviään. Tässä mielessä oppimisen edistämällä ja pätevyyden kehittämällä on tärkeä osa vapaaehtoistoiminnan kehittämässä ja suunnitelmallisuudessa.

Koulutusmahdollisuuksista ja -tilaisuuksista tiedottamisesta kannattaa tehdä pysyvä käytäntö ja kannustaa vapaaehtoisia osallistumaan erilaisiin koulutuksiin. Vapaaehtoistoiminnan yhdyshenkilöillä voi tässä olla merkittävä rooli. He voivat suositella vapaaehtoisille heidän kiinnostuksiinsa liittyviä perus- ja jatkokoulutusmahdollisuuksia.

16. Kiitos

Myös vapaaehtoistoiminnassa henkilökohtainen ja julkinen tunnustus motivoivat ja kannustavat ihmisiä jatkamaan toimintaansa. Esim. vuoden vapaaehtoiselle annetaan nimityksestä kehystetty diplomi yhteisessä vapaaehtoisten joulujuhlassa.

Pitää kuitenkin olla tarkka siitä, että muistaminen on tasapuolista. Erityisesti pitää varmistaa, että kaikilla on samanlaiset mahdollisuudet saada huomionosoituksia ja että niitä myös anotaan ja annetaan kaikille kriteerit täyttävälle. Myös pienet muistamiset esimerkiksi onnistumisten jälkeen ovat hyvä tapa kiittää toiminnasta. On kuitenkin varottava, ettei näistä muodostu palkkioautomaatteja, vaan palkitsemisessa kannattaa pyrkiä hyödyntämään ennakoimattomuutta.

Todistuksen saaminen vapaaehtoisena toimimisesta voi olla merkittävä kannustin opintoihin tai työelämään hakeutuvalle.

Kannattaa kuitenkin muistaa, että palkinnoista tärkein on toiminnasta, onnistumisista ja arkipäivän tilanteista välittyvä kiitos.

